

P7_TA(2011)0472

Praegused sündmused Ukrainas

Euroopa Parlamendi 27. oktoobri 2011. aasta resolutsioon Ukraina sündmuste kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta,
 - võttes arvesse 2010. aasta eduaruannet Ukraina kohta ja 25. mail 2011 avaldatud Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise tulemusi,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi 11. oktoobril 2011 tehtud avaldust Ukraina endise peaministri Julija Tõmošenko süüdimõistmise kohta,
 - võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton 5. augustil ja 11. oktoobril 2011 Euroopa Liidu nimel tehtud avaldusi Julija Tõmošenko kohtuasjas langetatud otsuse kohta,
 - võttes arvesse 29. ja 30. septembril 2011 Varssavis toimunud idapartnerluse tippkohtumise ühisavaldust,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ukraina partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. märtsil 1998, ning käimasolevaid assotsieerimislepingu läbirääkimisi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna üle, mis peaks asendama partnerlus- ja koostöölepingu,
 - võttes arvesse Ukraina riiklikku sihtprogrammi aastateks 2011–2013,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et EL soovib stabiilset ja demokraatlikku Ukrainat, kes järgib sotsiaalse turumajanduse põhimõtteid, õigusriigi põhimõtteid ja inimõigusi ning kaitseb vähemusi ja tagab põhiõigused; arvestades, et Ukraina sisepoliitiline stabiilsus, mille puhul on oluline ka siseriiklike reformide teostamine ja õigusriigi põhimõtete järgimine, sealhulgas õiglaste, erapooletute ja sõltumatute õigusmenetluste loomine, on ELi ja Ukraina suhete edasise arengu üks eeltingimusi;
- B. arvestades, et Euroopa Parlamendi välispoliitika üks peamisi eesmärke on tõhustada ja edendada suhteid Ukrainaga ning tugevdada Euroopa naabruspoliitikat, millega püütakse elavdada kaasatud riikide poliitilisi, majandus- ja kultuurisuhteid ELi ja selle liikmesriikidega;
- C. arvestades, et Ukraina Petšerski ringkonnakohtu 11. oktoobri 2011. aasta otsust, millega endisele peaministrile Julija Tõmošenkole määrati seitsmeaastane vanglakaristus, kolmeaastane poliitilise tegevuse keeld, 200 miljoni USA dollari suurune rahatrahv ning anti korraldus kogu tema vara konfiskeerida, käsitatakse laialdaselt kas kättemaksuaktina või osana opositsioonipoliitikute süüdimõistmise ja vangistamise üritusest, mille eesmärk on takistada neil tuleva aasta parlamendivalimistel ja 2015.

aasta presidendivalimistel kandideerimist ja valimiskampania tegemist;

- D. arvestades, et Ukraina julgeolekuteenistus algatas 12. oktoobril 2011. aastal uue kriminaalasja Julija Tõmošenko ja endise peaministri Pavlo Lazarenko vastu: neid süüdistatakse salasepitsustes eesmärgiga kuritarvitada suures mahus Ukraina riiklike vahendeid ajal, kui Julia Tõmošenko oli ettevõtte Ukraina Ühinenud Energiasüsteemid juht ja tegelik omanik;
- E. arvestades, et oma tegude eest kriminaalvastutusele võetud ametnike arv kasvab ning nende seas on ka endisi ministreid, kuid enamasti on tegu riiklike ametkondade ja järelevalveasutuste (ase)juhtidega, õiguskaitseorganite allüksuste juhtidega, ringkonnakohtute kohtunikega ja kohalike omavalitsuste juhtidega;
- F. arvestades, et Ukraina valitsus on kohustunud teostama mitmeid õigusreforme, et viia Ukraina era- ja avalik õigus kooskõlla Euroopa ja rahvusvaheliste normidega;
- G. arvestades, et Euroopa Liit rõhutab jätkuvalt vajadust järgida õigusriigi põhimõtteid, mis hõlmavad ka õiglasi, erapooletuid ja sõltumatuid õigusemenetlusi, kusjuures tuleks vältida mulje jätmist, nagu kasutatakse kohtulikke meetmeid valikuliselt; arvestades, et EL peab neid põhimõtteid eriti oluliseks Ukrainale kui riigile, kes püüab sõlmida tihedamaid lepingulisi suhteid ja edendada poliitilist assotsieerumist Euroopa Liiduga;
1. on arvamusel, et ELi ja Ukraina sidemete tugevdamine ning Ukrainale ELiga ühinemise väljavaate avamine on väga oluline ja vastab kummagi poole huvidele; tunnustab Ukraina püüdeid, lähtudes Euroopa Liidu lepingu artiklist 49, tingimisel et täidetakse kõik kriteeriumid ning muu hulgas järgitakse demokraatia, inimõiguste, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtteid;
 2. taunib endise peaministri Julija Tõmošenko süüdimõistmist, pidades seda inimõiguste rikkumiseks ja kohtuvõimu kuritarvitamiseks Tõmošenko kui Ukraina juhtiva opositsioonipoliitiku poliitilise allasurumise eesmärgil; rõhutab, et seadus, mida valikuliselt kohaldati Tõmošenko suhtes, pärineb nõukogude ajast ning selles nähakse ette kriminaalvastutusele võtmine poliitiliste otsuste eest; arvestades, et praegu Ülemraadas läbivaatamisel oleva seaduse artiklid 364 ja 365 ei vasta Euroopa ega ÜRO standarditele;
 3. kutsub Ukraina ametiasutusi üles tagama õiglane, läbipaistev ja sõltumatu õigusemõistmine, juhul kui Julia Tõmošenko peaks süüdimõistva otsuse edasi kaebama, ning õiglane, läbipaistev ja sõltumatu õigusemõistmine teistes eelmise valitsuse liikmete kohtuprotsessides; nõuab, et Julija Tõmošenkol võimaldataks nüüdsest peale täiel määral kasutada oma õigust osaleda poliitilises tegevuses ja Ukraina eelseisvatel valimistel;
 4. on mures, kuna Tõmošenko kohtuprotsess on vastuolus Ukraina valitsuse töötusega austada demokraatia põhimõtteid ja euroopalikke väärtusi;
 5. väljendab tõsist muret selle pärast, et endine siseminister Juri Lutsenko, kelle kohtuasjas ei ole veel otsust langetatud, on endiselt vahi all, ning väljendab tõsist muret seoses muude samalaadsete juhtumitega;
 6. nõuab, et kõik kohtumenetlused endiste ja praeguste kõrgete valitsusametnike vastu

viidaks läbi kooskõlas euroopalike õigluse, erapooletuse, läbipaistvuse ja sõltumatuse normidega;

7. on seisukohal, et juhul kui Julia Tõmošenkot süüdimõistev otsus jääb läbi vaatamata, satub ohtu assotsieerimislepingu sõlmimine ja ratifitseerimine ning sellega lükkub Ukraina jaoks edasi ka Euroopa Liiduga ühinemise väljavaade; peab murettekitavaks mõningaid demokraatlike vabaduste piiramisele viitavaid märke ning riiklike institutsioonide võimalikku ärakasutamist isiklikes huvides või poliitilise kättemaksu vahendina;
8. rõhutab, et õigusriigi tugevdamine ja siseriiklikud reformid, sh usaldusväärne võitlus korrupsiooni vastu, ei ole olulised mitte üksnes assotsieerimislepingu sõlmimise ja ratifitseerimise ning ELi ja Ukraina sidemete tihendamise huvides, vaid ka demokraatia kindlustamiseks Ukrainas;
9. väljendab heameelt, et on saavutatud kokkulepe põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna kohta; on seisukohal, et see kokkulepe annab tugeva aluse Euroopa Liidu ja Ukraina assotsieerimislepingu üle peetavate läbirääkimiste võimalikuks lõpuleviimiseks;
10. väljendab rahutust seoses teadetega, et Ukrainas piiratakse massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust; kutsub ametivõime üles rakendama kõiki vajalikke meetmeid, et kaitsta neid demokraatliku ühiskonna olulisi aspekte, ning hoiduma igasugustest katsetest kontrollida otseselt või kaudselt oma riigi massiteabevahendites esitatava teabe sisu;
11. toetab kindlalt Veneetsia komisjoni ja OSCE/ODIHRi ühises arvamuses esitatud soovitusi parlamendivalimiste seaduse eelnõu kohta; peab oluliseks, et need soovitused võetaks vastu ja neid rakendataks otstarbekalt, kaasavalt ning terviklikult, nii opositsiooni kui ka kodanikuühiskonna osalusel;
12. kutsub kõiki Ukraina poliitilisi jõude üles ausale ja läbipaistvale mõttevahetusele poliitilise otsustusprotsessi üle; nõuab, et poliitilise otsustusprotsessi võimalikke vigu uuriks parlamendi uurimiskomisjon;
13. on seisukohal, et kohtumine president Janukovõtšiga, mis äsja edasi lükati, oleks andnud suurepärase võimaluse käsitleda Ukraina valitsusele esitatud tõsiseid küsimusi ning taastada konstruktiivne dialoog, mis võiks viia assotsieerimislepingu parafeerimiseni, tingimusel et allesjäänud tehniliste ja oluliste poliitiliste takistuste kõrvaldamisel saavutatakse arvestatavat edu; palub nõukogul ja komisjonil määrata kohtumiseks president Janukovõtšiga uus kuupäev, nii et see toimuks enne 2011. aasta detsembris ette nähtud ELi ja Ukraina tippkohtumist;
14. kutsub komisjoni üles toetama Ukraina kohtusüsteemi reformi ja kasutama paremini ELi suutlikkuse suurendamise programmi ning kaaluma kõrgetasemelise ELi nõustajate rühma moodustamist, et toetada Ukraina jõupingutusi oma õigusaktide, sealhulgas kohtusüsteemi puudutavate õigusaktide vastavusse viimisel ELi õigusaktidega;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Ukraina valitsusele ja

parlamendile ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele ja OSCE
Parlamentaarsele Assambleele.